

Psicologia Forense: Processos Cognitius

Codi: 106164

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Sergi Mora Montserrat

Correu electrònic: sergio.mora@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Elena Garrido Gaitán

Rocío Pina Ríos

Prerequisits

No té prerequisits oficials, però resulta convenient disposar de certs coneixements de lectura en anglès i haver aprovat les anteriors assignatures sobre processos psicològics.

Objectius

Aquesta assignatura té la pretensió de suposar una introducció a la Psicologia Forense, una de les disciplines més rellevants de la Psicologia Jurídica, i que consisteix en l'aplicació de la ciència psicològica en la resolució d'aspectes controvertits sobre els quals els organismes judicials precisen d'auxili o assessorament. D'aquesta manera, donades les seves característiques i el seu temari, aquesta assignatura pot ser cursada tant dins de la menció a la que pertany (Anàlisi i intervenció psicosocial), com des d'altres mencions o una configuració lliure.

Si bé es tracta d'una assignatura de la que és possible que no s'hagi rebut cap mena de formació amb anterioritat, la seva naturalesa no resulta aliena als coneixements impartits en les assignatures obligatòries del Grau de Psicologia. En aquest sentit, la finalitat de la Psicologia Forense resideix a analitzar i avaluar la conducta humana, encara que en un context professional, el jurídic, diferent a l'habitual. Especialment, més enllà d'una presentació i introducció general, en aquesta assignatura es posa l'accent en la valoració i avaluació dels processos cognitius en procediments judicials de l'àmbit penal i civil. A tall d'exemple, i entre altres, s'aborda el paper de la memòria en l'exactitud de la declaració d'una víctima, la interferència de les distorsions cognitives en la planificació delictiva d'un agressor, o l'adequació de l'entrevista davant l'avaluació d'incapacitació d'una persona amb dificultats cognitives.

D'aquesta manera, ens proposem que en finalitzar l'assignatura l'alumnat sigui capaç de:

- Comprendre la funció de la Psicologia en l'auxili judicial, destacant els aspectes formals, legals i deontològics que regulen l'exercici de la pràctica psicològica forense.
- Elaborar i redactar informes psicològics forenses d'acord amb les directrius nacionals i internacionals.
- Conèixer la implicació dels processos cognitius en la gestió delictiva, els processos de victimització i l'emissió de testimoni (exactitud i credibilitat)
- Prendre decisions adequades i desenvolupar una avaluació psicològica forense eficaç en la valoració dels processos cognitius.
- Identificar, descriure i integrar les estructures i processos cognitius involucrats en la conducta.
- Adquirir unes aptituds i habilitats pràctiques en el maneig d'instruments d'avaluació psicològica en l'àmbit forense.
- Adquirir hàbits de crítica raonada sobre els materials de lectura i sobre els temes que s'exposen en l'assignatura.
- Exposar de manera tècnica els resultats de la seva intervenció en l'àmbit forense.
- Desenvolupar la capacitat crítica en la selecció de fonts d'informació de referència.
- Capacitat per a integrar i aplicar coneixements i competències adquirides al llarg del Grau en Psicologia.
- Conèixer l'actualitat científica nacional i internacional en relació amb els processos cognitius en l'avaluació psicològica forense.
- Plantejar una metodologia de recerca en Psicologia Forense.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.
- Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
- Difondre el coneixement derivat dels resultats de la recerca i dels productes i serveis generats, tenint en compte les repercussions socials i personals que pot tenir.
- Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.
- Elaborar i redactar informes tècnics sobre els resultats de l'avaluació, la recerca o els serveis sol·licitats.
- Identificar, descriure i relacionar les estructures i els processos involucrats en les funcions psicològiques bàsiques.
- Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció dels diferents mètodes de recerca psicològica, la seva aplicació i la interpretació dels resultats que en deriven.
- Reconèixer la diversitat del comportament humà i la naturalesa de les seves diferències, tant en la normalitat com en l'anormalitat i la patologia.
- Treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar i interpretar els resultats d'experiments sobre processos cognitius en l'àmbit forense.
3. Analitzar la influència, en la pràctica professional, dels diferents enfocaments que han contribuït a l'estudi dels processos cognitius.
4. Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
5. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.

6. Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
7. Demostrar que s'adequa el contingut de la comunicació segons si es tracta d'un article científic, una comunicació en un congrés, una conferència o un article periodístic.
8. Descriure els factors que poden millorar el processament cognitiu.
9. Descriure i reconèixer els factors que limiten o dificulten el processament de la informació rebuda o buscada.
10. Diferenciar els diversos àmbits aplicats dels processos cognitius i les seves implicacions psicosocials.
11. Dissenyar estudis científics sobre els processos cognitius.
12. Elaborar informes a partir dels resultats obtinguts en l'avaluació de les funcions cognitives.
13. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
14. Identificar els processos cognitius corresponents en els diferents contextos aplicats.
15. Identificar les estructures subjacents del processament de la informació.
16. Organitzar la informació que s'ha de comunicar de manera estructurada i adequada al receptor.
17. Reconèixer la influència dels factors del context en les diferències (individuals i socials) observades en el processament i l'emmagatzematge de la informació.
18. Reconèixer les diferències individuals en la memòria humana i les principals patologies que s'hi associen.
19. Treballar en equip.

Continguts

Continguts fonamentals:

- La Psicologia en l'àmbit forense
- Aspectes ètics i deontològics en Psicologia Forense
- Avaluació psicològica forense i elaboració d'informe pericial
- Processos cognitius implicats en la gestió delictiva de la persona investigada en l'àmbit penal
- Processos cognitius vinculats a la imputabilitat i responsabilitat criminal
- Processos cognitius implicats en els processos de victimització i gestió de l'experiència traumàtica en víctimes de delictes
- Factors d'exactitud i credibilitat en la memòria de testimonis
- Processos cognitius vinculats a procediments d'incapacitació en l'àmbit civil

Addicionalment s'abordaran altres continguts complementaris a través de lectures, material audiovisual i la proposta d'activitats.

Metodologia

ACTIVITAT DIRIGIDA

Classes teòriques i pràctiques 24%

- a) Les classes teòriques es complementaran amb o sense suport audiovisual i estaran obertes a la discussió dels temes.
- b) Les classes pràctiques consistiran en l'aprenentatge de tècniques de mesura i activació de la memòria i en la realització d'experiments.

ACTIVITAT SUPERVISADA

- Tutories 5%
- Tutories de seguiment amb el professor presencials o virtuals.

- Seguiment treballs 6%
- Tutorització de treballs (individuals i/o grups de forma presencial o virtual)

ACTIVITAT AUTÒNOMA

- Cerca, lectura i síntesi de documentació 25%
- Elaboració d'informes i presentació de treballs escrits 25%
- Realització d'informes de pràctiques, individuals o grupals
- Realització de treballs de recerca i síntesi
- Estudi i comprensió del material 15%

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	24	0,96	2, 3, 6, 8, 9, 10, 14, 15, 17, 18
Pràctiques	12	0,48	4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 19
Tipus: Supervisades			
Seguiment treball	10	0,4	4, 5, 6, 7, 12, 16, 19
Tutories	10,5	0,42	3, 6, 8, 9, 10, 14, 15, 17, 18
Tipus: Autònomes			
Cerca, lectura i síntesi de documentació	37,5	1,5	2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 17, 18
Elaboració d'informes i presentació de treballs escrits	37,5	1,5	4, 5, 6, 7, 16, 19
Estudi i comprensió del material	16,5	0,66	2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 17, 18

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades mitjançant diferents procediments que conformen l'avaluació continuada:

- Evidència 1 i 2: informes de pràctiques (25%, col·lectives, escrites i virtuals) - Setmanes 4 i 7
- Evidència 3: Discussió i reflexió de lectura (15%, individual, escrita i virtual) - Setmana 11
- Evidència 4: Cas pràctic (20%, col·lectiva, escrita i virtual) - Setmana 15
- Evidència 5: Examen (40%, individual, escrita i presencial) - Segon període avaluatiu

Per a considerar l'assignatura com aprovada serà necessari complir els següents requisits:

- Una nota igual o superior a 5 en la mitjana de les evidències 1, 2, 3 i 4
- Una nota igual o superior a 5 en l'evidència 5
- La nota final de l'assignatura haurà de ser igual o superior a 5 i serà el resultat de l'aplicació dels percentatges assenyalats en cada evidència una vegada superat els requisits anteriors.
- En cas de no superar aquests requisits, la nota màxima que constarà en l'expedient serà un 4,5.

Es considerarà com a avaluable a la persona que hagi realitzat el 40% o més dels procediments avaluatius del curs.

Al procés de recuperació, seguint la normativa, només es podrà presentar aquella persona que hagi presentat evidències amb un pes almenys de 2/3 de la nota. Aquella persona que vulgui fer la recuperació s'haurà de posar en contacte amb el coordinador de l'assignatura una setmana abans de la celebració de la recuperació. La recuperació consistirà en un examen que contemplarà l'avaluació de la totalitat del contingut abordat en l'assignatura. La nota obtinguda en la recuperació serà la qualificació final que constarà en l'acta de l'estudiant.

No es preveu que l'alumnat de 2^a o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Aquesta assignatura ofereix la possibilitat de realitzar l'avaluació única segons els criteris avaluatius disponibles a la normativa de la UAB, s'especifica les seves característiques a continuació:

<tdwidth="72">

TAULA D'ACTIVITATS D'AVALUACIÓ ÚNICA

Nom i descripció de l'evidència	Pes	Durada en hores (de l'acte presencial)	Data realització
Ev 1. Examen tipus test dels continguts de tot el temari de l'assignatura. Individual i presencial.	50%	Ev 1. 90 minuts	Totes les evidències s'entreguen el primer dia de l'avaluació de l'assignatura en el segon període.
Ev 2. Resolució de cas pràctic. Individual i entrega virtual	30%		
Ev 3. Treball de reflexió sobre temàtica d'actualitat. Individual i entrega virtual	20%		

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Ev1-2 Informes de pràctiques	25%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19
Ev3 Discusions de lectures	15%	0	0	1, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18
Ev4 Cas pràctic	20%	0	0	2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 18
Ev5 Examen	40%	2	0,08	2, 3, 5, 8, 9, 10, 14, 15, 17, 18

Bibliografia

En el seu moment es proporcionarà una bibliografia específica per a cada tema, a un nivell general pot consultar-se la següent bibliografia

Bartol, C. R., & Bartlon, A. M. (2018). *Introduction to Forensic Psychology: Research and Application*. London, UK: SAGE Publications.

Garrido, E., Lovelle, M. I., Mora, S., & Pina, R. (2021). *Introducción a la psicología forense. Principios para la evaluación*. Barcelona: Editorial UOC.

Garrido, E., Masip, J., & Herrero, M. C. (2006). *Psicología Jurídica*. Madrid, España: Pearson.

Jiménez, F. (2009). *Evaluación psicológica forense: Ámbitos delictivos, laboral y elaboración de informes*. Salamanca, España: Amarú Ediciones.

Manzanero, A. L. (2008). *Psicología del testimonio*. Madrid, España: Pirámide.

Soria, M. A. (2002). *Manual de Psicología penal forense*. Barcelona, España: Atelier.

Wrightsmann, L. S., & Fulero, S. M. (2008). *Forensic Psychology*. London, UK: Thomson Wadsworth

Programari

Cap requisit.